

Sygn. akt XVII AmE 77/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: protokolant sądowy-stażysta Piotr Hołyś

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) sp. z o. o. spółka komandytowo-akcyjna z/s W. (dawniej: (...) S.A. z/s w W.)

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o nałożenie kary pieniężnej na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 29 grudnia 2011 r. nr (...)

oddala odwołanie.

SSO Witold Rękosiewicz

Sygn. akt XVII AmE 77/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 grudnia 2011 roku Nr (...) pozwany - Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej powodowi – (...) S.A. z siedzibą w W. orzekł, że w/w przedsiębiorca nie wywiązał się w roku 2010 z określonego w art. 9a ust. 1 ustawy z dn. 10.04.1997r. Prawo energetyczne (tj. Dz. U. z 2006r. nr 89, poz. 625 ze zm.) obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, lub uiszczenia opłaty zastępczej.

Za powyższe działanie pozwany wymierzył powodowi karę pieniężną w wysokości 16 812, 02 zł, co stanowi (...) % przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez powoda w poprzednim roku podatkowym.

Od powyższej Decyzji powód złożył odwołanie, domagając się jej zmiany w zakresie nałożonej kary pieniężnej poprzez stwierdzenie, że opłata zastępcza o której mowa w art. 9a ust. 1 Pe została za skarżącego zapłacona i w związku z tym nie było podstaw do wymierzenia kary, względnie (w przypadku gdyby Sąd nie podzielił argumentacji powoda wniósł o odstąpienie od wymierzenia kary na podstawie art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne).

Ponadto powód wniósł o wstrzymanie wykonania decyzji do czasu rozstrzygnięcia sprawy, przeprowadzenie dowodów wskazanych w odwołaniu na okoliczności wskazane w jego uzasadnieniu zobowiązanie organu do ustalenia czy (...) S.A. z/s w W. dokonała zapłaty na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej opłaty zastępczej za powoda w roku 2010 na podstawie wiążącej te podmioty umowy o dostawę energii. Wniósł także o

zasądzenie od Prezesa URE na rzecz powoda kosztów postępowania niezbędnych do celowego dochodzenia prawa, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonej Decyzji powód zarzucił:

- naruszenie przepisów postępowania, a to art. 7, 8, 77 § 1, 80 oraz 107 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kpa (Dz. Nr 30, poz. 168) poprzez brak wyjaśnienia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki stanu faktycznego sprawy, brak zebrania i całościowego rozpatrzenia materiału dowodowego i w rezultacie dokonanie błędnych ustaleń faktycznych, polegających na uznaniu przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, że:

a) obowiązek uiszczenia opłaty zastępczej nie został przez skarżącego zrealizowany, w sytuacji gdy opłatę tę uiszczył za skarżącego inny podmiot,

b) nastąpiło uszczuplenie dochodów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na kwotę 12.932, 33 zł, mimo, że uszczuplenie takie w ogóle nie miało miejsca,

c) stopień zawinienia po stronie skarżącego był znaczny, w sytuacji gdy w okolicznościach niniejszej sprawy nie można mówić o intencjonalnym działaniu skarżącego,

d) stopień szkodliwości czynu skarżącego nie jest znikomy, w sytuacji gdy nie doszło do zmniejszenia dochodów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

- naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 356 § 1 i § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 kc (Dz. U. Nr 16, poz. 93) w zw. z art. 9a ust 1 PE poprzez stwierdzenie, że opłata zastępcza nie może być dokonana za skarżącego przez inny podmiot.

W uzasadnieniu odwołania powód podniósł, że Prezes URE nie uwzględnił faktu uiszczenia za skarżącego opłaty zastępczej przewidzianej w art. 9a ust. 1 pkt 2 Pe przez inny podmiot, tj. przez (...) S.A. w ramach wiążącej te podmioty umowy o dostawę energii elektrycznej, co stanowi istotny brak w zebranych materiałach dowodowych. W ocenie powoda istotny jest fakt uiszczenia należności a nie to jaki podmiot faktycznie dokonał przelewu na konto (...). Wskazał, iż w ramach umowy łączącej go z (...) S.A. miał zagwarantowane uzyskanie i umorzenie świadectwa pochodzenia. Jako dowód na powyższą okoliczność wskazał oświadczenie (...) S.A. z dnia 17 października 2011r. W konsekwencji za niezgodne z prawdą uznał twierdzenie organu, iż w wyniku zaniechania po stronie skarżącego doszło do uszczuplenia dochodów (...) na kwotę 12.932, 33zł. Nie zgodził się też z uznaniem przez Prezesa URE stopnia zawinienia jako znaczny. Skarżący od samego początku uiszczał bowiem kwoty z tytułu opłaty zastępczej w przekonaniu, że są one odprowadzane w sposób prawidłowy. Ponadto niezwłocznie po powzięciu informacji o właściwym sposobie uiszczania opłaty dostosował swoją praktykę do obowiązujących przepisów ustawy. W ocenie powoda, zarzucanemu mu czynowi nie sposób przypisać jakichkolwiek znamion szkodliwości, gdyż dochody (...) nie zostały w żadnym stopniu uszczuplone. Wskazał też, że w niniejszej sprawie posiłkowe zastosowanie winien znaleźć przepis art. 365 § 1 i § 2 kc.

Na zakończenie, z ostrożności procesowej, na wypadek nieuwzględnienia przez Sąd w/w argumentacji wniósł o odstąpienie przez Prezesa URE od wymierzenia kary finansowej. Za odstąpieniem od wymierzenia kary przemawia w jego ocenie fakt, iż jej nałożenie, wobec wcześniej dokonanych wpłat do (...) S.A. spowodowałoby pobranie od skarżącego podwójnej opłaty za ten sam obowiązek oraz fakt, iż skarżący dokonuje obecnie opłaty zastępczej w sposób prawidłowy.

Pozwany w odpowiedzi na odwołanie podtrzymał swoje stanowisko zawarte w zaskarżonej Decyzji i wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Wskazał, że zarzuty powoda dotyczące naruszenia przepisów kpa są bezpodstawne. Wbrew twierdzeniom powoda pozwany uwzględnił bowiem cały zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz okoliczności mające wpływ na jej rozstrzygnięcie. Wskazał, iż w toku postępowania administracyjnego dopuszczone zostały wszystkie dowody złożone

przez powoda i mogące mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, co odzwierciedla treść będącej przedmiotem niniejszego postępowania decyzji. Stwierdził, iż powód nie miał wątpliwości co do zebranych dowodów o czym może świadczyć treść jego pisma z dnia 3 listopada 2011r.). Wskazał też, że uzasadnienie zaskarżonej decyzji zawiera szczegółowy opis stanu faktycznego, wskazanie i przytoczenie przepisów prawa oraz ich wykładnię popartą orzecznictwem sądowym, zatem decyzja zawiera wszystkie elementy o których mowa w art. 107 § 3 kpa.

Wskazał też, iż nie polega na prawdzie zarzut pominięcia w materiale dowodowym załączonego przez powoda pisma z dnia 17 października 2011r. zawierającego oświadczenie (...) S.A. potwierdzające, że powód w 2010r. był traktowany jako odbiorca końcowy, tzn. w cenie energii elektrycznej miał gwarantowane uzyskanie i umorzenie świadectw pochodzenia. Podniósł, iż przepisy ustawy Prawo energetyczne są jednoznaczne i nie przewidują możliwości realizacji omawianego obowiązku pośrednio, przez inny podmiot. Obowiązek określony w art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające energię elektryczną odbiorcom końcowym może spełnić wyłącznie przez umorzenie świadectw pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej.

W ocenie pozwanego powód nie może się zwolnić z obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne twierdząc, że inny podmiot wypełnił za niego ten obowiązek. Prezes URE nie ma instrumentów prawnych do ewentualnego pociągnięcia do odpowiedzialności za niewypełnienie tego obowiązku podmiotu, który sprzedał powodowi energię elektryczną według taryfy jak dla odbiorcy końcowego, skoro powód nie jest w rzeczywistości odbiorcą końcowym. Tym bardziej, że część energii elektrycznej zakupiona od (...) S.A jak sam powód wskazał, przeznaczona była do odsprzedaży. Jeżeli powód nie był odbiorcą końcowym w rozumieniu art. 3 pkt 13a ustawy – Prawo energetyczne (tj. odbiorcą dokonującym zakupu paliw lub energii na własny użytek; do własnego użytku nie zalicza się energii elektrycznej zakupionej w celu jej zużycia na potrzeby wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej) a odsprzedał zakupioną energię elektryczną odbiorcom końcowym, zobowiązany był do realizacji przedmiotowego obowiązku w stosunku do całkowitej ilości energii elektrycznej sprzedanej do odbiorców końcowych.

Fakt, że przedsiębiorca zobowiązany do wypełnienia obowiązku wynikającego z art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne zapłacił za zakupioną energię elektryczną według taryfy przeznaczonej dla odbiorców końcowych nie oznacza automatycznie, że podmiot, od którego zakupił energię elektryczną wypełnił obowiązek. Taryfa zawiera ceny (kwotę) jaką płaci odbiorca końcowy za wypełnienie omawianego obowiązku przez podmiot zobowiązany. Przepisy ustawy – Prawo energetyczne nie przewidują możliwości zwolnienia się podmiotu zobowiązanego poprzez stosowanie taryfy przeznaczonej dla odbiorcy końcowego. Powód nie może poprzez zawarcie umowy cywilnoprawnej zwolnić się z nałożonego na niego obowiązku administracyjnego przewidzianego w obowiązujących przepisach prawa. Takie rozumienie art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, mogłoby bowiem prowadzić do obejścia przepisów prawa powszechnie obowiązującego nakładającego na powoda publicznoprawne obowiązki.

Podkreślił, że ustawodawca przewidział tylko jeden przypadek wypełnienia zastępczego omawianego obowiązku. Zgodnie z art. 9e ust. 13a ustawy – Prawo energetyczne towarowy dom maklerski wykonując obowiązek, o którym mowa w art. 9a ust. 1 i 8, w odniesieniu do transakcji realizowanych na zlecenie odbiorców końcowych, może złożyć wniosek do Prezesa URE o umorzenie świadectw pochodzenia należących do innego podmiotu, któremu przysługują wynikające z tych świadectw prawa majątkowe, o ile dołączy pisemną zgodę tego podmiotu na zaliczenie tych świadectw do wypełnienia obowiązku przez towarowy dom maklerski lub dom maklerski.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 356 § 1 i § 2 k.c. zauważył, że art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne nakłada na powoda obowiązek o charakterze publicznoprawnym, który nie dotyczy sfery stosunków cywilnoprawnych. Natomiast k.c., zgodnie z art. 1 reguluje stosunki cywilnoprawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi. Wskazał, iż stosunki cywilnoprawne charakteryzują się wolnością i autonomią. W związku z powyższym, powołane przez powoda przepisy prawa cywilnego nie mogą mieć zastosowania w odniesieniu do regulacji mających charakter obowiązku administracyjnego i publicznoprawnego. Powód nie może zwolnić się z ciążącego na nim omawianego obowiązku twierdząc, że zawarł umowę dotyczącą wypełnienia tego obowiązku z innym podmiotem i który na jej podstawie jest zobligowany (zamiast powoda) do jego wypełnienia. Przepisy prawa administracyjnego (ustawy –

Prawo energetyczne) bowiem jednoznacznie wskazują, kto jest odpowiedzialny za wyplenienie obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 ustawy Pe.

Odnosnie stopnia zawinienia wskazał, że omawiane zachowanie powoda podważa zasadę praworządności i jest sprzeczne z interesem społecznym (a więc społecznie szkodliwe) ponieważ utrwała, wśród podmiotów zobligowanych do wypełnienia nałożonych na nie obowiązków, przekonanie że nie jest konieczne przestrzeganie obowiązujących przepisów bez konsekwencji prawnych.

Prezes URE wskazał również, iż w niniejszej sprawie brak jest przesłanek do zastosowania art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne. W myśl tego przepisu Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeśli spełnione zostaną łącznie obydwie przesłanki, tj. stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa, lub zrealizował obowiązek. W przypadku powoda nie można mówić o zaprzestaniu naruszania prawa, lub zrealizowaniu obowiązku ponieważ nie wypełnił on w 2010r. obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, będącego przedmiotem kontroli Prezesa URE. Okoliczność, iż powód deklaruje wypełnienie w roku 2011r. tego obowiązku nie można uznać za zaprzestanie naruszania prawa w odniesieniu do niewypełnienia obowiązku w 2010r. Nie można również zgodzić się z twierdzeniem powoda, że wymierzenia kary pieniężnej spowodowałoby pobranie od powoda podwójnej opłaty za ten sam obowiązek. Powód bowiem faktycznie nie uiszczył do dnia 31 marca 2011r. wymaganej opłaty zastępczej za rok 2010r. na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

(...) S.A. z siedzibą w W. (dalej (...) lub powód) jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą polegającą na obrocie energią elektryczną na podstawie koncesji udzielonej mu decyzją Prezesa URE znak: (...) z dnia 29 października 2010r.

Pismem z dnia 19 kwietnia 2011 roku Prezes URE działając na podstawie art. 28 Pe zwrócił się do (...) o przedstawienie informacji dotyczących dokonanej w okresie od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku sprzedaży energii elektrycznej na rzecz odbiorców końcowych.

W piśmie z dnia 25 maja 2011 roku przedsiębiorca przekazał żądane informacje i wskazał, że ilość energii elektrycznej odsprzedanej na rzecz odbiorców końcowych wynosi 464,080 MWh.

Mając na względzie powyższe, pismem z dnia 9 września 2011 roku Prezes URE zawiadomił (...) S.A. o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, w związku z ujawnieniem nieprawidłowości polegających na nieprzestrzeganiu określonego w art. 9a ust. 1 prawa energetycznego obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 9e ust. 1 lub w art. 9o ust. 1 prawa energetycznego, wydanych dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium RP albo uiszczenia opłaty zastępczej obliczonej w sposób określony w art. 9a ust. 2 ustawy.

W toku postępowania administracyjnego przedsiębiorca przedstawił swoje stanowisko, złożył niezbędne wyjaśnienia i informacje m in. pismo (...) z dnia 17.10.2011r., w którym w/w przedsiębiorca potwierdza, że (...) S.A. w roku 2010r. był traktowany przez (...) S.A. jako odbiorca końcowy tzn. w cenie energii elektrycznej miał gwarantowane uzyskanie i umorzenie świadectw pochodzenia.

Pismem z dnia 21 października 2011 roku Prezes URE zawiadomił (...) o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie oraz możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym w siedzibie (...).

Okoliczności faktyczne sprawy, w tym fakt, iż w 2010 roku ilość energii elektrycznej sprzedanej odbiorcom końcowym wyniosła 464,080 MWh nie były przez powoda kwestionowane.

W związku z powyższym powód był zobowiązany do uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 9e ust. 1 lub świadectw pochodzenia biogazu, o których mowa w art. 9o ust. 1 Pe na łączną ilość **48,264 MWh** lub uiszczenia opłaty zastępczej w wysokości odpowiadającej tej ilości energii elektrycznej.

Jednocześnie z wykazu podmiotów, które dokonały wpłaty na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wynika, że powód do 31 marca 2011 roku nie uiścił opłaty zastępczej za 2010r. Różnica pomiędzy wymaganym udziałem energii elektrycznej pochodzącej z umorzonych świadectw pochodzenia lub wniesionej opłaty zastępczej, w całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym, a osiągniętym przez przedsiębiorcę wynosi: 10,4%.

Z powyższą oceną stanu faktycznego nie zgodził się powód, który twierdził, że obowiązek, o którym mowa w art. 9a ust. 8 Pe został zrealizowany pośrednio przez inny podmiot tj. (...) S.A., w związku z zakupem od tego podmiotu energii elektrycznej, która zawierała już koszty wypełnienia przedmiotowego obowiązku.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Zarzuty powoda dotyczące uchybień w zakresie prawidłowości i oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego należy uznać za nietrafne. Wbrew twierdzeniom zawartym w odwołaniu pozwany uwzględnił bowiem cały zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz okoliczności mające wpływ na jej rozstrzygnięcie. W toku postępowania administracyjnego dopuszczone zostały wszystkie dowody mogące mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, co odzwierciedla treść będącej przedmiotem niniejszego postępowania decyzji a jej uzasadnienie zawiera szczegółowy opis stanu faktycznego, wskazanie i przytoczenie przepisów prawa oraz ich wykładnię.

W szczególności na uwagę nie zasługuje zarzut powoda dotyczący niezaliczenia w poczet materiału dowodowego pisma (...) z dnia 17 października 2011r. mającego świadczyć o uiszczeniu przez w/w w imieniu powoda opłaty zastępczej, o której mowa w art. 9a ust. 1 Pe.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że przedmiotowe pismo nie stanowi dowodu wpłaty przez (...) na konto (...) opłaty zastępczej w imieniu i na rzecz powoda. Pismo to zawiera bowiem wyłącznie oświadczenie (...), iż (...) S.A. w roku 2010r. była traktowana przez (...) S.A. jako odbiorca końcowy, tzn. w cenie energii elektrycznej miało gwarantowane uzyskanie i umorzenie świadectw pochodzenia.

Powyższe nie zmienia jednak oceny prawnej niniejszego dowodu jako niemającego znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Gdyby bowiem nawet przyjąć, iż (...) faktycznie dokonał za powoda stosownej wpłaty na rzecz (...), powyższe i tak pozostawałoby bez znaczenia dla rozstrzygnięcia z uwagi na publicznoprawny i tym samym nierozzerwalnie związany z podmiotem obowiązany charakter.

Zgodnie bowiem z zapisami ustawy Pe obowiązek określony w art. 9a ust. 1 przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające energię elektryczną odbiorcom końcowym może spełnić wyłącznie przez umorzenie świadectw pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej. Ustawodawca przewidział co prawda przypadek zastępczego wypełnienia przedmiotowego obowiązku, jednak nie znajduje on zastosowania w przedmiotowej sprawie. Dotyczy bowiem możliwości wykonania go przez towarowy dom maklerski wykonujący obowiązek, o którym mowa w art. 9a ust. 1 i 8 Pe w odniesieniu do transakcji realizowanych na zlecenie odbiorców końcowych i za ich pisemną zgodą wynikający z art. 9e ust. 13a ustawy – Prawo energetyczne.

Jak słusznie wskazał pozwany, powód nie może się zatem zwolnić z obowiązku, o którym mowa w w/w przepisie twierdząc, iż został on wypełniony w jego imieniu przez inny podmiot. Prezes URE nie dysponuje bowiem instrumentami prawnymi umożliwiającymi mu ewentualne pociągnięcie do odpowiedzialności za niewypełnienie tego obowiązku podmiotu, który sprzedał powodowi energię elektryczną według taryfy jak dla odbiorcy końcowego, skoro powód nie jest w rzeczywistości odbiorcą końcowym. Tym bardziej, że część energii elektrycznej zakupiona od (...) S.A jak sam powód wskazał, przeznaczona była do odsprzedaży. Jeżeli powód nie był odbiorcą końcowym

w rozumieniu art. 3 pkt 13a ustawy – Prawo energetyczne tj. odbiorcą dokonującym zakupu paliw lub energii na własny użytek; (do własnego użytku nie można zaliczyć energii elektrycznej zakupionej w celu jej zużycia na potrzeby wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej) a odsprzedał zakupioną energię elektryczną odbiorcom końcowym, zobowiązany był do realizacji przedmiotowego obowiązku w stosunku do całkowitej ilości energii elektrycznej sprzedanej do odbiorców końcowych.

Fakt, że przedsiębiorca zobowiązany do wypełnienia obowiązku wynikającego z art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne zapłacił za zakupioną energię elektryczną według taryfy przeznaczony dla odbiorców końcowych nie oznacza automatycznie, że podmiot, od którego zakupił energię elektryczną wypełnił obowiązek. Taryfa zawiera ceny (kwotę) jaką płaci odbiorca końcowy za wypełnienie omawianego obowiązku przez podmiot zobowiązany. Przepisy ustawy – Prawo energetyczne nie przewidują możliwości zwolnienia się podmiotu zobowiązanego poprzez stosowanie taryfy przeznaczony dla odbiorcy końcowego. Powód nie może poprzez zawarcie umowy cywilnoprawnej zwolnić się z nałożonego na niego obowiązku administracyjnego przewidzianego w obowiązujących przepisach prawa. Jak słusznie wskazał pozwany takie rozumienie art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, mogłoby bowiem prowadzić do obejścia przepisów powszechnie obowiązującego prawa nakładającego na powoda publicznoprawne obowiązki.

Odnosząc się zaś do podnoszonych przez powoda zarzutów naruszenia przepisów kodeksu cywilnego dotyczących możliwości dokonania zapłaty wierzytelności przez inny podmiot należy stwierdzić, iż nie zasługują one na uwzględnienie. Co prawda zgodnie z art. 356 § 1 k.c., wierzyciel może żądać osobistego świadczenia dłużnika tylko wtedy, gdy to wynika z treści czynności prawnej, z ustawy albo z właściwości świadczenia, a zgodnie z § 2 jeżeli wierzytelność pieniężna jest wymagalna, wierzyciel nie może odmówić przyjęcia świadczenia od osoby trzeciej, chociażby działała bez wiedzy dłużnika to jednak zasada ta nie może znaleźć zastosowania w odniesieniu do zobowiązań wynikających z przepisów prawa administracyjnego. Publicznoprawny charakter zobowiązań powoda wynika wprost z treści art. 9a ust. 1, zgodnie z którym powodowe przedsiębiorstwo obowiązane było w zakresie określonym w przepisach do uzyskania i umorzenia świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 9e ust. 1 lub w art. 9o ust. 1 Pe uiścić opłatę zastępczą., o której mowa w ust. 2 w/w przepisu. Jest to zatem świadczenie publicznoprawne mające swoje źródło w prawie publicznym a nie jak chce powód - stosunku cywilnoprawnym.

Mając na uwadze powyższe Prezes URE słusznie zarzucił przedsiębiorcy nie przestrzeganie nałożonego na niego ustawowego obowiązku określonego w art. 9a ust. 8 prawa energetycznego.

Za trafnością powyższej oceny może w ocenie Sądu przemawiać w drodze analogii treść uzasadnienia uchwały 7 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 26 maja 2008r. sygn. akt I PFS 8/07. W przedmiotowej uchwale NSA orzekł bowiem, że zapłata, o której mowa w art. 59 w zw. z art. 60 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w 2004r., dokonana przez inny podmiot w imieniu podatnika nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania podatkowego tego podatnika.

W uzasadnieniu przedmiotowej uchwały wskazano, że obowiązek nakładany na obowiązanego wynika z ustawy i wyłącza typową dla stosunków cywilnoprawnych swobodę kreowania dowolnej treści zobowiązań umownych. Powyższe nie wpływa co prawda na nieważność zawartych pomiędzy stronami umów dotyczących kwestii ich wzajemnych zobowiązań i rozliczeń związanych z prowadzeniem koncesjonowanej działalności gospodarczej, jednak umowy te nie mogą znosić wynikających z ustawy i mających publicznoprawny charakter praw i obowiązków stron.

Należy bowiem przyjąć, iż zawarte między przedsiębiorcami na gruncie prawa cywilnego umowy mające skutkować realizacją zobowiązań publicznoprawnych którejkolwiek ze stron, nie mogą odnieść skutku, o ile nie zostały przewidziane w przepisach prawa administracyjnego.

Odnosząc się natomiast do wysokości kary pieniężnej Sąd zważył, że została ona ustalona prawidłowo, z uwzględnieniem przesłanek określonych w przepisach art. 56 ust. 2a pkt 1 Pe. Zgodnie z w/w przepisem minimalna wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadku nieprzestrzegania obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 nie może być niższa niż kwota obliczona według obowiązującego wzoru, zgodnie z którym kwotę nieuiszczonej

przez przedsiębiorstwo energetyczne opłaty zastępczej tj. w tym przypadku 12. 932, 33 należało pomnożyć przez współczynnik 1,3. Wynik uzyskany po przeprowadzeniu tego wyliczenia stanowi zgodnie z ustawą minimalną kwotę w tym wypadku 16 812, 02 zł. do nałożenia której zobligowany jest Prezes URE.. Wyliczona kwota stanowi zatem (...) przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez przedsiębiorcę, który w 2010r. wyniósł (...) zł. Powyższe zgodne jest więc również z zapisem art. 56 ust. 3 ust Pe zgodnie z którym wysokość kary pieniężnej nie może przekroczyć 15 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15 % przychodu ukaranego podmiotu gospodarczego, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Ponadto, zgodnie z art. 56 ust 6 ustawy – Prawo energetyczne Prezes URE ustalając wysokość kary pieniężnej uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowania podmiotu i jego możliwości finansowe. Jak wynika z prostego wyliczenia wymienionych wartości, nałożona na powoda kara pieniężna została określona w najniższej możliwej i dopuszczalnej w myśl obowiązujących przepisów wysokości.

Nie można również przyjąć, iż nałożona kara pieniężna jest zbyt surowa w okolicznościach przedmiotowej sprawy. Prezes URE wymierzył bowiem w stosunku do powoda karę w najniższej dopuszczalnej wysokości przy uwzględnieniu dyspozycji przepisu art. 56 ust. 2a pkt 1 ustawy Prawo energetyczne.

W sprawie brak jednak było również podstaw do zastosowania instytucji odstąpienia od nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 6a Pe. Powód nie wykonał bowiem ciężących na nim obowiązków ustawowych a społeczna szkodliwość stwierdzonego naruszenia z uwagi na jego wartość nie jest znikoma. Ponadto przed wydaniem zaskarżonej decyzji powód nie usunął negatywnych skutków naruszenia i nie spełnił obowiązku, choćby częściowo i po terminie.

Nie znajdując podstaw do uwzględnienia odwołania Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił je na zasadzie art. 479⁵³ § 1 kpc.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów odwołania dotyczących naruszenia przez Prezesa URE przepisów postępowania administracyjnego Sąd stwierdził, że w postępowaniu sądowym prowadzonym na skutek odwołania nie zasługują one na uwzględnienie.

Zgodnie bowiem z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem (vide Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 r. sygn. akt III CRN 120/91 OSNC 1992 r. Nr 5, poz. 87; Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 roku sygn. akt I CKN 265/98 OSP 2000 Nr 5 poz. 68; Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999r. sygn. akt 351/99 OSNC 2000 Nr 3 poz. 47; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 r. sygn. akt I CKN 1036/98 LEX Nr 527/08; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 r., sygn. akt III SZP 2/05 OSNP 2006/19-20/312) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie może ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowanie sądowe. Celem postępowania nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa Urzędu. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradyktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Sąd antymonopolowy jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, w tym wypadku Urzędu Regulacji Energetyki, według reguł kontradyktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowo-administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sądowo-administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy.

Sąd uznał, że gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych to nie mogą one być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu, bowiem Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym.

SSO Witold Rękosiewicz